

1. Előzmények, megbízás

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (2509 Esztergom, Strázsa-hegy) vagyonkezelője, Drégelypalánk, 0188/1 és 0176/2 helyrajzi számon nyilvántartott földrészleteknek.

A két földrészlet Nagy-sziget néven van jelölve a topográfiai térképen.

A terület az Ipoly ártere. Délnyugaton erdősáv, északon és északkeleten az Ipoly, délkeleten a Hévíz-patak határolja.

A Nagy-sziget vízpótlására korábban már történtek beavatkozások, amelynek keretében a Hévíz-patak torkolatánál tiltós csőáteresz és mérőbukóval kiegészített kitorkoló ág épült. Szintén ennek a beavatkozásnak a keretében, vízkormányzó műtárgy épült, a hozzá csatlakozó nyílt árkokkal, a tervben Zabai-rét vizes élőhelyként megnevezett terület vízviisszatartására, illetve vízkormányzására.

Az üzemelési tapasztalatok figyelembe vételével, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság a Nagy-sziget környezetében (a 0188/1a hrsz-ú földrészleten) élőhely rekonstrukciós célú kotrási munkákat kíván végeztetni.

A vízjogi engedélyezési terv elkészítéséhez Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság légi, és űrfotók alapján, kijelölte a jelenleg is legmélyebb fekvésű terület határpontjait, megadta elvárásait.

Az általunk elkészített vízjogi létesítési engedély alapján, Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály 35100-7210-22/2017. számon vízjogi létesítési engedélyt adott a tervezett vízilétesítmény megépítésére. A vízjogi létesítési engedélyt az iratmások között mellékeljük.

Jelen terv Drégelypalánk, Nagy-sziget élőhelyfejlesztés kiviteli terve.

2. Alapadatok

2.1. Tervek, iratok

- Térképmások
Kiadta: NMKH Balassagyarmati Járási Hivatala
- Tulajdoni lapok
Drégelypalánk 0188/1 hrsz
Drégelypalánk 0176/2 hrsz
Kiadta: NMKH Balassagyarmati Járási Hivatala
- Határozat
Kiadta: Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Tárgy: Drégelypalánk-Hont vizes élőhelyek vízviisszatartása – vízjogi üzemeltetési engedély
Száma: KTVF 1910-2/2012.
Vízikönyvi szám: 6.1/6.I/255
Kelt: 2012. február 29.

- Határozat
Kiadta: Nógrád Megyei Kormányhivatal Salgótarjáni Járási Hivatala
Tárgy: Drégelypalánki Nagy-sziget élőhelyfejlesztés előzetes vizsgálati eljárás
Szám: NO-05/KVO/42-25/2017.
Kelt: 2017. február 15.
- Határozat
Tárgy: Drégelypalánki Nagy-sziget élőhelyfejlesztésének vízjogi létesítési engedélye
Kiadta: Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály
FKI-KHO: 4791-20/2017.
Szám: 35100-7210-22/2017.
Vízikönyvi szám: 6.1/6.I/255
Kelt: 2017. június 6.
Érvényes: 2019. június 30.

2.2. Geodéziai adatok

A terület az év nagy részében járhatatlan, ezért a terv elkészítéséhez a korábbi vízjogi engedélyezési tervben szereplő magassági adatokat, valamint a topográfiai térkép adatait használtuk fel. Jelen tervezés időszaka alatt a terület vízborítottsága miatt felmérésre nem volt lehetőség.

A terveken és a műszaki leírásban szereplő magassági értékek a **Balti alapszintre** vonatkoznak, melyekből 0,675 m hozzáadásával számíthatók az Adria feletti magasságok.

A kitűzési adatokat Megbízónk WGS 84' földrajzi azonosítóval adta meg, amit átszámítottunk EOVS koordináta rendszerbe.

2.3. Tulajdoni viszonyok

Érintett földrészletek:

Drégelypalánk külterület 0188/1 hrsz

Művelési ág: kivett rét, árok, erdő,

Árterület

Terület: 71 ha 6465 m²

Védettség: Natura 2000 terület

Tulajdonos: Magyar Állam

Vagyonkezelő: Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Drégelypalánk külterület 0176/2 hrsz

Művelési ág: kivett rét, erdő, mocsár

Árterület

Terület: 50 ha 7993 m²

Védettség: Natura 2000 terület

Tulajdonos: Magyar Állam

Vagyonkezelő: Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

2.4. Közművek

A tervezett munkák semmilyen közművet sem érintenek.

3. Jelenlegi állapot

A tervezési terület Drégelypalánk község felől, a vasútvonalat keresztező, Honti úton közelíthető meg. A belterület határtól, a földút nehezen járható. A nagyfeszültségű távvezeték keresztezését követően, a földút északi irányba folytatódik, majd az Ipoly partéle mentén húzódik.

A 0188/1 hrsz-ú földrészleten, néhány bokorcsoporttól eltekintve, vízkedvelő növényzet, nád, sás található. A terület, még nyári időszakban sem volt bejárható, a sűrű növényzet, vízborítás és a lágy iszap miatt.

A jellemző állapotot a fényképfelvételek mutatják.

Vízpótló árok

A vízpótló árok, az ÖKO-HÍD BT. terve alapján kivitelezésre került.

Az árok a mélyvonulatot követve, enyhe ívekkel halad, egészen a tervezett vizes élőhelyig.

A vízpótló árok fenékvonala, a meglévő átereszt fenékszintjétől /128,5 mBf/ indul, 0,2 ‰-es eséssel éri el a vizes élőhelyet. A szelvény fenékszélessége 0,5 m, rézsűhajlása 1:3.

Vízlevezető árok

A korábban megépített vízkormányzó műtárgy és a vizes élőhely között, 460 m hosszban földárok készült, 0,1 ‰ fenékeséssel, 1,0 m fenékszélességgel, 1:1,5 rézsűhajlással.

Az árok biztosítja, hogy a vizes élőhelyen, a műtárgy elvezető ágába épített bukó szintjével azonos szinten álljon be a vízszint.

Az Ipoly árvize esetén, természetesen ennél magasabb vízszint is előállhat, azonban az árvíz levonulását követően, a vízkormányzó műtárgy bukóél szintjéig csökken a vízszint.

Az árok fenékszintje a vizes élőhelynél 127,90 mBf, a vízkormányzó műtárgynál 127,8 mBf.

Vízkormányzó műtárgy

A vízpótló és a vízlevezető árok csatlakozásánál vízkormányzó műtárgy készült az 1-2 árok 0+460 km szelvényében.

A vízkormányzó műtárgy, vízlevezető árok felőli oldalán, a beépített betonfal szintje 128,45 mBf, és e szint felett, 30 cm-rel magasabb, az acéllemezről kiképzett bukó, biztosítva ezáltal a 128,75 mBf-i duzzasztási szintet.

A vízkormányzó műtárgy fenékszintje, egyben az elvezető árok fenékszintje is 127,8 mBf, azonban ilyen szintre nem csökkenthető a vízállásos terület vízszintje, mivel az Ipolynál lévő torkolati zsilip 128,1 mBf fenékszintű.

4. Megrendelői igények

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Drégelypalánk Nagy-sziget vízpótlására vonatkozó igényeit az ajánlatkérésben és a vállalkozási szerződésben fogalmazta meg.

A tervezési munka indításakor a helyszínbemjárás, majd 1988/23/2016. ügyiratszámú levelükben adtak előírásokat a vízpótlás tervezéséhez.

Drégelypalánk 0188/1a hrsz-ú földrészleten található, a légi-és űrfelvételeken is jól azonosítható, legmélyebb területrészt, amelynek határpontjait a fenti számú levél tartalmazza.

Igényként jelentkezett, hogy a körülhatárolt területrészen, 10-15 m széles csatornákkal, övárokszerű rendszerben legyen biztosítva a vizes élőhely.

A kitermelt anyagot helyben kell elhelyezni, az árokrendszer belső részén. A rézsú állékonyságát vesszőfonással, vagy más természetközeli megoldással kell biztosítani.

A már korábban kiépített vízpótló rendszerhez történő csatlakozást kotrással, tereprendezéssel, növényzetmentesítéssel kell biztosítani.

A kivitelezést követően, a korábbi, természetes állapothoz hasonló felszínt kell kialakítani az árkok mentén.

A fenti igényeknek megfelelően készítettük el a vízjogi létesítési engedélyezési tervet, amely alapján kiadásra került a vízjogi létesítési engedély.

5. Engedélyek

A vízjogi létesítési engedélyezést megelőzően, Előzetes Vizsgálati Dokumentáció készül, amely alapján Nógrád Megyei Kormányhivatal Salgótarjáni Járási Hivatala NO-05/KVO/42-25/2017 számú határozatában megállapította, hogy a tervezett munkáknak jelentős környezeti hatása nincs, környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem szükséges.

A vízjogi létesítési engedélyt Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály FKI-KHO: 4791-20/2017. , 35100-7210-22/2017. számon kiadta.

A vízjogi létesítési engedély jogerős, érvényessége: 2019. június 30.

Mindkét határozatot mellékeljük az Iratmásolatok között.

6. A terv ismertetése

A megbízás szerint, feladatunkat képezte a Nagy-sziget élőhely rekonstrukció érdekében, a terület legmélyebb részén, övárokszerű rendszerben, szabad vízfelület kialakítása, csatlakozva a korábban megépített vízpótló-és vízelvezető árokhoz.

A megbízói igény szerint, a megadott sarokpontok, mint tengely töréspontok figyelembe vételével, 115 m É-D illetve 245 m K-Ny irányú tengelytávolsággal, ívekkel határolt, 15 m nyitású földárkot terveztünk.

A WGS 84' földrajzi azonosítóval megadott sarokpontok EOVS koordinátáit kiszámolva, ábrázoltuk azokat a földhivatali térképmásolaton.

A sarokpontok EOVS koordinátái a következők:

Pont	X /m/	Y /m/
1	302 081	649 486
2	302 015	649 415
3	302 069	649 275
4	302133	649 246
5	302 167	649 323
6	302 137	649 432

A külső árok főbb adatai

Fenékszint:	127,25	mBf
Fenékesés:	0,00	%
Fenékszélesség:	9,00	m
Rézsűhajlás a külső oldalon:	1:3	
Rézsűhajlás a belső oldalon:	1:2	

A maximális, 128,75 mBf vízszint esetén, az árokban 1,5 m vízmélység biztosított.

A nagyobb víztérfogat biztosítása érdekében, a hossz tengely irányában, a vízpótló árok és az elvezető árok össze lesz kötve. Azonos célból, É-D irányban, két helyen, szintén árok lesz kőtorva a következő adatokkal:

Az összekötő közbenső árkok adatai

Fenékszint:	127,25	mBf
Fenékesés:	0,00	%
Fenékszélesség:	2,50	m
Rézsűhajlás mindkét oldalon:	1:3	

Mivel a környező terep mindenhol alacsonyabb, mint a maximális vízszint, ezért az árkok partélei csak vízhiányos időszakban fognak szárazra kerülni.

A kotrásból kikerülő anyagot, a vizes élőhely belső részén kell elhelyezni, maximum 80 cm vastagsággal, illetve maximum 129,30 mBf felső, rendezett szinttel, 1:4 hajlású rézsűvel, ezáltal a legnagyobb vízszint esetén is szigetek lesznek, a vizes élőhely belső részén.

5. Kivitelezés

A kivitelezést a vízjogi létesítési engedélynek és annak alapján készített, jelen kiviteli tervnek megfelelően kell végezni.

A vízjogi létesítési engedély szerint, az esetlegesen szükséges fa és cserjekivágás augusztus 15. és február 1. között megengedett.

A földmunkát, a szaporodási és telelési időszakon kívül, augusztus 15. és november 1. között lehet végezni.

A munkák megkezdését és befejezését a Vízügyi Hatóságnak be kell jelenteni.

A kivitelezés során a Duna-Ipoly Nemzeti Park illetékes dolgozójával, a kijelölésre kerülő műszaki ellenőrrel állandó kapcsolatot kell tartani.

Mivel az építési helyszín nehezen közelíthető meg, ezért először Drégelypalánk belterületéről kiinduló földutat kell közlekedésre alkalmassá tenni, a község belterület határa és a tervezett vizes élőhely között.

Tolólappal el kell rendezni a nagyobb egyenetlenségeket, keréknyomokat, el kell távolítani az úton megtelepedett növényzetet.

A mocsár területén, a vízszint átmeneti csökkentése érdekében, a vízkormányzó műtárgyat megkerülő, 30 hosszú, ideiglenes árkot kell nyitni 1:2 rézsúhajlással, 1,0 m fenékszélességgel 127,8 mBf fenékszinttel, összekötve a vízpótló és a vízelvezető árkot. Az árok és a vízkormányzó műtárgy között legalább 5 m biztonsági távolságot kell tartani.

Az árok elkészülte után, Duna-Ipoly Nemzeti Park illetékes munkatársát értesíteni kell, hogy a torkolati zsilip nyitásával csökkentsék a vízszintet a 128,20 mBf szintig. Egyidejűleg biztosítani kell, hogy a vízpótló árkon ne érkezzen pótvíz a mocsár területére.

A kedvezőbb építési körülmények biztosítását követően, a vizes élőhely tengely sarokpontjait kell kitűzni, a kitűzési helyszínrajzon megadott koordinátákkal.

A kitűzött pontokat a növényzet fölé nyúló, jól látható karókkal kell megjelölni.

A kotrási munkát mocsárjáró kotróval, speciális munkagéppel, például Merzi Muck kotrógéppel lehet elvégezni.

A 15 m nyitású „övärkot” csak több lépcsőben lehet kialakítani. A vizes élőhely külső határát képező „övärok” kotrását a külső oldalon kell kezdeni. A kotort anyagot a belső oldalra kell deponálni, úgy, hogy a partél mentén legalább 2 m széles szabad sáv maradjon. A terület menti árok kiemelését követően, a hossz-irányú, majd a keresztes két árkot kell kikotorni. Ezeket az árkokat egy menetben lehet kotorni, úgy, hogy a kiemelt anyagot, az árok két partjára deponálják.

Az „övärok” további szélesítése előtt, az első járat során kirakott anyagot át kell deponálni a partéltől távolabbra.

7

A kivitelező feladata a kivitelezés során a dolgozók munkavédelmi oktatása és a kivitelezés egyes munkafázisaira előírt biztonsági és óvórendszabályok betartatása!

A részletes, tételes munkavédelmi, biztonságtechnikai, egészség- és környezetvédelmi előírásokat a kivitelezés ideje alatt, a Vállalkozó felkészültsége alapján, az évszaki, időjárási és helyi körülmények, műszaki adottságok figyelembe vételével, a dokumentációban hivatkozott hatósági és tervezői előírások betartásával, a Vállalkozó felelős műszaki vezetőjének kell meghatároznia úgy, hogy mindig vegye figyelembe és tartsa be a Munkavédelemről szóló törvény előírásait.

Budapest, 2017. július

Baksay Zoltán
okl. mérnök
Tervezői és egyéb jogosultsága
a Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara
Tervezői névjegyzékében
KÉ-T, VZ-T, T-T 01-1804
MV-KÉ/A -01-57948/2017.12.12.
ME-KÉ/I. 01-57948/2017.12.12.